# CONTROLEPROTOCOL
# VOOR DE ACCOUNTANTSCONTROLE
# OVER DE JAARREKENING 2022 VAN DE GEMEENTE LAARBEEK.

# 1 Inleiding

Bij besluit van de raad d.d. 6 december 2018 heeft de gemeenteraad Crowe-Foederer aangewezen als accountant om de accountantscontrole als bedoeld in art 213 GW voor de gemeente Laarbeek uit te voeren voor de boekjaren 2019 tot en met 2021, met mogelijkheid tot verlenging voor 2022-2023 waarover de raad d.d. 8 juli 2021 heeft besloten om hier gebruik van te maken.
Ter voorbereiding en ondersteuning van de uitvoering van de accountantscontrole moet de gemeenteraad echter nog een aantal zaken nader regelen, dat op hoofdlijnen in dit controleprotocol plaatsvindt.

Object van controle is de jaarrekening 2022 (inclusief Sisa-bijlage) en daarmee tevens het financieel beheer over het jaar 2022 zoals uitgeoefend door of namens het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Laarbeek.

### *1.1 Doelstelling*

Dit controleprotocol heeft als doel nadere aanwijzingen te geven aan de accountant over de reikwijdte van de accountantscontrole, de daarvoor geldende normstellingen en de daarbij te hanteren goedkeurings- en rapporteringstoleranties voor de controle van de jaarrekening van de gemeente Laarbeek.

### *1.2 Wettelijk kader*

De gemeentewet (GW), art. 213, schrijft voor dat de gemeenteraad één of meer accountants aanwijst als bedoeld in art. 393 eerste lid Boek 2 Burgerlijk Wetboek voor de controle van de in art. 197 GW bedoelde jaarrekening en het daarbij verstrekken van een controleverklaring en het uitbrengen van een verslag van bevindingen.
In het kader van de opdrachtverstrekking aan de accountant kan de gemeenteraad nadere aanwijzingen geven voor te hanteren goedkeurings- en rapporteringstoleranties. De accountant mag verwachten dat de gemeente inzichtelijk maakt welke wet- en regelgeving van toepassing is **(zie hiervoor het normenkader in bijlage 1)**.

De gemeenteraad heeft de verordening ex art. 213 GW voor de controle op het financieel beheer en op de inrichting van de financiële administratie vastgesteld.
Met dit controleprotocol stelt de gemeenteraad nadere aanwijzingen vast die specifiek van toepassing zijn voor het controlejaar 2022.

# 2 Algemene uitgangspunten voor de controle (getrouwheid én rechtmatigheid)

Zoals in art. 213, lid 3 van de Gemeentewet is voorgeschreven zal de controle van de in artikel 197 Gemeentewet bedoelde jaarrekening, uitgevoerd door de door de raad benoemde accountant, gericht zijn op het afgeven van een oordeel.
De accountantsverklaring geeft op grond van de uitgevoerde controle aan of (gemeentewet, artikel 213 lid 3):

a. de jaarrekening een getrouw beeld geeft van zowel de baten en lasten als de grootte en samenstelling van het vermogen;
b. de baten en lasten, alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen;
c. de jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de bij of krachtens algemene maatregel van bestuur te stellen regels, bedoeld in artikel 186 en
d. het jaarverslag met de jaarrekening verenigbaar is.

Bij de controle zullen de nadere regels die bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden gesteld op grond van artikel 213, lid 6 Gemeentewet (Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden), adviezen van de commissie BBV, evenals de Richtlijnen voor de Accountantscontrole bepalend zijn voor de uit te voeren werkzaamheden.

Onder rechtmatigheid wordt begrepen de definitie volgens het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO) dat de in de rekening verantwoorde lasten, baten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen, dat wil zeggen "in overeenstemming zijn met de begroting en met de van toepassing zijnde wettelijke regelingen, waaronder gemeentelijke verordeningen".

# 3 Te hanteren goedkeurings- en rapporteringstoleranties

In het Besluit accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO) zijn minimumeisen voor de in de controle te hanteren goedkeuringstoleranties voorgeschreven. De goedkeuringstolerantie is bepalend voor de oordeelsvorming, de strekking van de af te geven controleverklaring. Naast de goedkeuringstoleranties wordt onderkend de rapporteringtolerantie.

De goedkeuringstolerantie is het bedrag dat de som van fouten in de jaarrekening of onzekerheden in de controle aangeeft, die in een jaarrekening maximaal mogen voorkomen, zonder dat de bruikbaarheid van de jaarrekening voor de oordeelsvorming door de gebruikers kan worden beïnvloed. De goedkeuringstolerantie is bepalend voor de oordeelsvorming, de strekking van de af te geven controleverklaring.

De rapporteringstolerantie(s) is een bedrag dat gelijk is aan of lager is dan de bedragen voortvloeiend uit de goedkeuringstolerantie. Bij overschrijding van dit bedrag vindt rapportering plaats in het verslag van bevindingen.

In het hierna opgenomen schema zijn de goedkeuringstolerantie en de rapporteringstolerantie(s) opgenomen zoals door de gemeenteraad vastgesteld voor het controlejaar 2021.
De raad houdt zich hiermee aan de minimumeisen zoals deze zijn opgenomen in het BADO.

| *Goedkeuringstolerantie* | *Goedkeurend* | *Beperking* | *Oordeelonthouding* | *Afkeurend* |
|---|---|---|---|---|
| *Fouten in de jaarrekening (% lasten)* | *≤ 1%* | *>1%<3%* | - | *≥ 3%* |
| *Onzekerheden in de controle (% lasten)* | *≤ 3%* | *>3%<10%* | *≥ 10%* | - |

Op basis van de begroting 2022 (omvang € 61,6 miljoen) van de gemeente betekenen bovengenoemde percentages dat een totaalbedrag aan fouten in de jaarrekening van circa € 616.000 en een totaal van onzekerheden van € 1.848.000 de goedkeurende strekking van de controleverklaring niet zullen aantasten. Voor de rapporteringstolerantie geldt als maatstaf dat de accountant elke fout of onzekerheid ≥ € 61.000 rapporteert.
De tolerantiecijfers zullen jaarlijks op basis van de definitieve cijfers van het controlejaar worden geëvalueerd en mogelijk worden bijgesteld. Het staat de Accountant daarnaast vrij om naar eigen inzicht "belangrijke" bevindingen in zijn rapport op te nemen.

Bij begrotingsoverschrijdingen beperkt de accountant in haar rechtmatigheidsoordeel zich tot het laten meewegen van alleen de overschrijdingen die niet vallen onder de:

a. kostenoverschrijdingen die worden gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten;
b. kostenoverschrijdingen die passen binnen het vastgestelde beleid;
c. kostenoverschrijdingen bij open-einde regelingen.

Alle begrotingsoverschrijdingen worden afzonderlijk toegelicht in de jaarrekening.
De accountant stelt de overschrijdingen die wel onder deze groepen vallen in haar verslag van bevindingen aan de orde.

# 4 Begrip rechtmatigheid en de aanvullend te controleren rechtmatigheidcriteria

In het kader van de rechtmatigheidcontrole worden 9 rechtmatigheidcriteria onderkend. De meeste hiervan gelden ook voor het getrouwheidsonderzoek. Voor de oordeelsvorming over de rechtmatigheid van het financieel beheer zal door de accountant extra aandacht besteed moeten worden aan de volgende rechtmatigheidcriteria: 1. Het begrotingscriterium; 2. Het misbruik en oneigenlijk gebruik criterium (M&O-criterium); 3. Het voorwaardencriterium.

Ad 1
Conform artikel 3 van de Financiële verordening gemeente Laarbeek 2019 draagt het College ten aanzien van de begroting en de jaarstukken zorg dat:

1. Bij de begroting en de jaarstukken worden onder elk van de programma's, het overzicht van algemene dekkingsmiddelen en het overzicht van de overhead de baten en lasten op taakveldniveau weergegeven.
2. In de jaarrekening wordt van de investeringen de uitputting van de geautoriseerde investeringskredieten en de actuele raming van de totale uitgaven en inkomsten weergegeven

Als ontwikkelingen in de begrotingsuitvoering of beleidswijzigingen aanleiding geven tot wijziging van door de raad geautoriseerde begrotingsbedragen, legt het college daartoe tijdig een voorstel voor. Volgens artikel 6 van de financiële verordening informeert het college de gemeenteraad door middel van een tussentijdse rapportage over de afwijkingen in de realisatie van de begroting van het lopende boekjaar.
De raad toetst het begrotingscriterium op programmaniveau.

Ad 2

Door de raad is er in de raadsvergadering van 27 januari 2022 het M&O beleid vastgesteld. Voor bestaande procedures wordt getoetst in hoeverre deugdelijke maatregelen ter voorkoming van misbruik- en oneigenlijk gebruik worden genomen.

Ad 3
Door de raad zijn in verschillende verordeningen en besluiten voorwaarden opgenomen. Met het vaststellen van de reikwijdte van de rechtmatigheidstoets door de accountant in dit controleprotocol wordt het voorwaardencriterium nader uitgewerkt. Uitgangspunt daarbij is dat vooralsnog het huidige informele beleid wordt bekrachtigd en er met name jegens derden niet met terugwerkende kracht strengere normen zullen worden toegepast.

# 5 Reikwijdte accountantscontrole rechtmatigheid toetsing

De accountantscontrole op rechtmatigheid voor het kalenderjaar 2022 is limitatief gericht op:

A. de naleving van wettelijke kaders, zoals die in de kolom "Wetgeving extern" van het "Normenkader voor de rechtmatigheid controle" is opgenomen (bijlage 1 van dit protocol). Dit uitsluitend voor zover deze directe financiële beheershandelingen betreffen of kunnen betreffen;
B. de naleving van de volgende kaders:
   - de begroting;
   - financiële verordening ex artikel 212 Gemeentewet;
   - de controleverordening ex artikel 213 Gemeentewet en

C. de naleving van de overige verordeningen, raads- en collegebesluiten welke zijn opgenomen in het Normenkader 2022 (bijlage 1 van dit protocol), voor zover van toepassing en uitsluitend voor zover deze directe financiële beheershandelingen betreffen of kunnen betreffen. Het Normenkader wordt vastgesteld door het college van burgemeester en wethouders en ter kennisname aan de raad aangeboden.
   - Ten aanzien van het voorwaardencriterium vindt voor de interne regelgeving uitsluitend een toets plaats naar de hoogte, duur en doelgroep/object van financiële beheershandelingen, tenzij jegens derden (bijvoorbeeld in toekenningbeschikkingen) aanvullende voorwaarden met directe financiële consequenties zijn opgenomen.

D. Indien en zover bij de accountantscontrole materiële financiële onrechtmatige handelingen worden geconstateerd worden deze in de rapportage en in het controle oordeel uitsluitend betrokken indien en voor zover het door de raad of hogere overheden vastgestelde regels betreft. Met andere woorden: interne regels van college naar ambtelijke organisatie c.q. collegebesluiten vallen daar buiten. Uitzondering hierop vormen aanbesteding- en subsidieregels en mandaat- en delegatiebepalingen voor zover van belang voor de getrouwheidscontrole door de accountant. Voorts kunnen interne regels wel relevant zijn voor de nadere vaststelling van de invulling van "hogere" besluiten, maar deze regels zijn op zich geen object van onderzoek. Het is (over het algemeen) aan het college om een oordeel te vellen over de geconstateerde afwijkingen van lagere interne regels.

# 6 Hardheidsclausule

Ondanks het feit dat het normenkader zorgvuldig is opgesteld, is het onmogelijk te garanderen dat dit kader limitatief is. Dat betekent dat in die gevallen waarin de interne wet- en regelgeving, zoals die is opgenomen in het normenkader niet voorziet dan wel (interpretatie) ruimte laat, het college gemandateerd is om beslissingen te nemen. Beslissingen van het college in deze worden ter kennis naar de raad gebracht.

# 7 Communicatie en periodiek overleg

In de verordening ex artikel 213 Gemeentewet zijn in diverse artikelen momenten van communicatie en periodiek overleg benoemd tussen de accountant enerzijds en (een vertegenwoordiger uit) de raad, de gemeentesecretaris en de concerncontroller. In bijlage 2 is het communicatietraject nader uitgewerkt.

# 8 Rapportering accountant

Tijdens en na afronding van de controlewerkzaamheden rapporteert de accountant hierna in het kort weergegeven als volgt:

***Interim-controle en managementletter***
In de tweede helft van het jaar wordt door de accountant een zogenaamde interim-controle uitgevoerd. Over de uitkomsten van die tussentijdse controle wordt een verslag uitgebracht via de managementletter. Bestuurlijk relevante zaken worden – op grond van de overeengekomen rapportagewensen - ook aan de gemeenteraad gerapporteerd middels een boardletter.

***Controle jaarrekening en accountantsverslag***
Overeenkomstig de Gemeentewet wordt omtrent de controle een accountantsverslag uitgebracht aan de raad en in afschrift aan het college van burgemeester en wethouders. In het accountantsverslag wordt gerapporteerd over de opzet en uitvoering van het financiële beheer en of de beheersorganisatie een getrouw en rechtmatig financieel beheer en een rechtmatige verantwoording daarover waarborgen.

***Uitgangspunten voor de rapportagevorm***
Gesignaleerde onrechtmatigheden worden toegelicht gespecificeerd naar de aard van het criterium (begrotingscriterium, voorwaardencriterium, et cetera).
Fouten of onzekerheden die de rapporteringstolerantie als bedoeld in hoofdstuk 3 van dit controleprotocol overschrijden, worden weergegeven in een apart overzicht bij het accountantsverslag.
De accountant rapporteert ook over eventuele bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en de continuïteit van de door de gemeente gehanteerde geautomatiseerde informatieverzorging.

***Controleverklaring***
In de controleverklaring wordt op een gestandaardiseerde wijze, zoals wettelijk voorgeschreven, de uitkomst van de accountantscontrole weergegeven, zowel ten aanzien van de getrouwheid als de rechtmatigheid. Deze controleverklaring is bestemd voor de gemeenteraad, zodat deze de door het college van burgemeester en wethouders opgestelde jaarrekening kan vaststellen.

In bijlage 3 worden de rapportagemomenten nader vastgelegd.

**Bijlagen:**

1. Normenkader (inventarisatie wet- en regelgeving in het kader van de rechtmatigheidscontrole)
2. Communicatie en periodiek overleg
3. Rapportagemomenten

## Bijlage 1: Normenkader voor de rechtmatigheidscontrole

In het navolgende overzicht is een inventarisatie per programma gegeven van de in het kader van de rechtmatigheidscontrole bij de gemeente Laarbeek relevante wet- en regelgeving. Dit overzicht moet als volgt worden gelezen:

Nr. en Programma
In deze kolom wordt een algemene omschrijving gegeven die overeenkomt met de zes programma´s van de gemeente Laarbeek zoals weergegeven in de programmabegroting 2020.

Specifieke activiteit
In deze kolom wordt een en ander nader uitgewerkt naar de specifieke activiteiten welke onder het programma vallen.

Wetgeving extern
In deze kolom wordt de te toetsen algemene wet- en regelgeving aangegeven die direct een relatie heeft met het financieel beheer en de inrichting van de financiële organisatie van de gemeente Laarbeek. De randvoorwaarden waarbinnen uitgaven mogen worden gedaan, worden onder meer ontleend aan de begroting, de beheers verordening en het delegatie- en mandaatbesluit.

Regelgeving intern
Voor de uitvoering van de algemene wet- en regelgeving zal de gemeenteraad eigen verordeningen en/of beleidsregels opstellen waarmee een nadere invulling wordt gegeven voor de lokale uitvoering van het daaraan verbonden financiële beheer. In deze kolom zijn de binnen de gemeente Laarbeek geldende verordeningen en beleidsregels opgenomen, die mogelijk financiële beheers handelingen bevatten.

| ***Programma 1: Burgers en bestuur*** | | |
|---|---|---|
| **Specifieke activiteit** | **Wetgeving extern** | **Regelgeving intern** |
| Archief | Algemene wet inzake rijksbelastingen<br>Invorderingswet 1990 | Archiefwet 1995<br>Legesverordening 2022 Laarbeek |
| Burgerlijke stand en afgifte documenten | Burgerlijk wetboek<br>Gemeentewet<br>Wet basisregistratie personen<br>Wet rechten burgerlijke stand<br>Algemene wet inzake rijksbelastingen<br>Invorderingswet 1990 | Legesverordening 2022 Laarbeek |
| Leges | Gemeentewet<br>Algemene wet inzake rijksbelastingen | Legesverordening 2022 Laarbeek<br>Bouwverordening gemeente Laarbeek 2020 |
| Riolering | Gemeentewet<br>Waterwet<br>Wet milieubeheer<br>Wijzigingswet gemeentewet, enz. (verankering en bekostiging van gemeentelijke watertaken)<br>Algemene wet inzake rijksbelastingen | Verordening aansluitvoorwaarden riolering gemeente Laarbeek 2004 |
| Rioolheffing | Gemeentewet<br>Algemene wet inzake rijksbelastingen<br>Invorderingswet 1990 | Verordening op de heffing en invordering van rioolheffing 2022 |
| Afvalstoffenheffing | Gemeentewet<br>Wet milieubeheer<br>Algemene wet inzake rijksbelastingen<br>Invorderingswet 1990 | Verordening op de heffing en de invordering van afvalstoffenheffing Laarbeek 2022<br>Afvalstoffenverordening van de gemeente Laarbeek 2018 |
| Reclamebelasting | Gemeentewet<br>Algemene wet inzake rijksbelastingen<br>Invorderingswet 1990 | Verordening op de heffing en invordering van reclamebelasting 2022 |

| | | |
|---|---|---|
| Raad en commissies | Gemeentewet<br>Algemene wet bestuursrecht | Verordening rechtspositie wethouders, raads- en commissieleden gemeente Laarbeek 2019<br>Verordening op de gezamenlijke rekenkamercommissie Gemert-Bakel en Laarbeek<br>Verordening fractieondersteuning Laarbeek 2010 |
| College van burgemeester en wethouders | | Nota leidraad kabinet en representatie<br>Verordening rechtspositie wethouders, raads- en commissieleden, gemeente Laarbeek 2019 |
| Mediabeleid | Mediawet 2008 | Algemene subsidieverordening gemeente Laarbeek |

| ***Programma 2: Veiligheid*** | | |
|---|---|---|
| **Specifieke activiteit** | **Wetgeving extern** | **Regelgeving intern** |
| Openbare orde en veiligheid | Wet Bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (BIBOB)<br>Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (wabo) | Beleidsregel Wet Bibob voor omgevingsvergunning bouwgemeente Laarbeek 2018<br>Beleidsregel Wet Bibob voor omgevingsvergunning milieu en omgevingsvergunning beperkte milieutoets gemeente Laarbeek<br>Beleidsregel Wet Bibob voor horeca- en prostitutiebranche c.a. gemeente Laarbeek 2018<br>Beleidsregel Wet Bibob voor vastgoedtransacties gemeente Laarbeek<br>Beleidsregel van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Laarbeek houdende regels omtrent de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur voor overheidsopdrachten |
| | | |

| ***Programma 3: Woon- en leefklimaat*** |
|---|

| Specifieke activiteit | Wetgeving extern | Regelgeving intern |
|---|---|---|
| Verkeersveiligheid | Wegenverkeerswet 1994 | Wegsleepverordening gemeente Laarbeek |
| Groenbeheer | Wet natuurbescherming<br>Interim Omgevingsverordening | Landschapsinvesteringsregeling gemeente Laarbeek<br>Verordening alleenrecht onderhoud openbare ruimte Laarbeek |
| Milieubeheer | Wet geluidhinder<br>Wet milieubeheer<br>Wet op de lijkbezorging | Subsidieverordening sloop ongewenste bebouwing buitengebied gemeente Laarbeek |
| Energietransitie | Energieakkoord 2013<br>Klimaatwet 2020 | Verordening Zonnepanelenproject Laarbeek 2020<br>Verordening Duurzaamheidslening Laarbeek 2020<br>Verordening stimuleringslening duurzame warmte nieuwbouw Laarbeek |
| Bouwzaken/ Bestemmingsplannen | Woningwet<br>Gemeentewet<br>Algemene wet inzake rijksbelastingen<br>Invorderingswet 1990<br>Wet algemene bepalingen omgevingsrecht | Legesverordening 2022 Laarbeek |
| Erfgoed | Gemeentewet<br>Monumentenwet<br>Erfgoedwet | Subsidieverordening monumenten gemeente Laarbeek 2021<br>Erfgoedverordening gemeente Laarbeek 2021 |
| Volkshuisvesting | | Aanpassing Lotingsysteem Laarbeek (rb. 27-6-2013)<br>Verordening starterslening 2021 gemeente Laarbeek |
| Bomen | | Bomenverordening gemeente Laarbeek 2021 |
| Planschade | Gemeentewet | Procedureverordening voor advisering tegemoetkoming in plan-schade Laarbeek 2013<br>Verordening tot 1e wijziging van de Procedureverordening voor advisering tegemoetkoming in planschade Laarbeek 2013 |
| | | |

| ***Programma 4: Economie en werkgelegenheid*** | | |
|---|---|---|
| **Specifieke activiteit** | **Wetgeving extern** | **Regelgeving intern** |
| Inkomensvoorziening | Participatiewet<br>Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeids-ongeschikte werkloze werknemers (Ioaw)<br>Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeids-ongeschikte gewezen zelfstandigen (Ioaz)<br>Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004<br>Wet sociale werkvoorziening<br>Tozo regeling | Verordening verrekening bestuurlijke boete bij recidive Laarbeek 2015<br>Eerste wijziging beleidsregels inlichtingenplicht en bestuurlijke boete Participatiewet, IOAW en IOAZ gemeente Laarbeek 2018<br>Verordening Maatschappelijke Participatie 2021 gemeente Laar-beek Verordening individuele inkomenstoeslag 2021 gemeente Laarbeek<br>Beleidsregel individuele inkomenstoeslag 2016<br>Beleidsregels Parttime ondernemen (PTO) 2015<br>Verordening Maatschappelijke Participatie 2021 gemeente Laar-beek<br>Verordening Individuele Inkomenstoeslag gemeente Laarbeek 2021<br>Persoonsgebonden budget Wet sociale werkvoorziening Laarbeek 2008<br>Verordening alleenrecht Collectieve Aanvullende Verzekering Laarbeek<br>Verordening langdurigheidstoeslag 2012 gemeente Laarbeek |
| Participatie | Participatiewet<br>Besluit participatiebudget<br>Regeling participatiebudget | Afstemmingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ Laar-beek 2018<br>Nadere regels re-integratieverordening Participatiewet Laarbeek 2019<br><br>Verordening cliëntenparticipatie participatiewet 2015 gemeente Laarbeek Verordening loonkostensubsidie Participatiewet Laar-beek 2018<br>Verordening Tegenprestatie Participatiewet, Ioaw en Ioaz Laar-beek 2015 |

| | | |
|---|---|---|
| Minimabeleid (BMS-taken) | Participatiewet<br>Wet gemeentelijke schuldhulpverlening<br>Faillissementswet (inclusief WSNP) | Verordening maatschappelijke ondersteuning 2020<br>Nadere regels maatschappelijke ondersteuning 2020<br>Verordening individuele inkomenstoeslag 2021 gemeente Laarbeek |
| Inburgering | Wet inburgering | Verordening inburgering Laarbeek 2015<br>Verordening boete Wet inburgering nieuwkomers gemeente Laarbeek 2004 |
| Grondexploitatie | Wet Ruimtelijke Ordening<br>Besluit algemene regels Ruimtelijke Ordening<br>Woningwet | Grondnota 2020 (prijswijziging Grondnota 2020 gaat in op 1-1-2021)<br>Aanpassing Lotingsysteem Laarbeek (rb. 27-6-2013) |
| Bestemmingsplannen | Wet Ruimtelijke Ordening<br>Besluit algemene regels Ruimtelijke Ordening | Legesverordening 2022 Laarbeek |
| Kermis | | Kermisbeleid gemeente Laarbeek 2008 |
| Bevordering toerisme en recreatie | | Algemene subsidieverordening gemeente Laarbeek<br>Subsidieprogramma Sociaal Domein 2021- 2023 |
| Weekmarkt | Gemeentewet<br>Algemene wet inzake rijksbelastingen<br>Invorderingswet 1990 | Verordening marktgelden 2010<br>Marktverordening voor de gemeente Laarbeek 2000 |
| Kwijtschelding van gemeentelijke belastingen | Gemeentewet<br>Algemene wet inzake rijksbelastingen<br>Invorderingswet 1990<br>Uitvoeringsbesluit Invorderingswet 1990<br>Uitvoeringsregeling invorderingswet 1990 | Verordening op de heffing en de invordering van onroerende-zaakbelastingen 2022<br>Verordening op de heffing en invordering van rioolheffing 2022<br>Verordening op de heffing en de invordering van afvalstoffenheffing Laarbeek 2022 |

| ***Programma 5: Gezondheid, welzijn, zorg en onderwijs*** | | |
|---|---|---|
| **Specifieke activiteit** | **Wetgeving extern** | **Regelgeving intern** |
| WMO | Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 | Verordening maatschappelijke ondersteuning 2020<br>Nadere regels maatschappelijke ondersteuning 2020 |

| | | |
|---|---|---|
| | | Verordening burgerparticipatie WMO 2015 en Jeugdwet gemeente Laarbeek 2018 |
| Jeugd | Jeugdwet<br>(wijzigings-) Wet op de jeugdzorg | Verordening jeugdhulp Laarbeek 2019<br>Verordening burgerparticipatie WMO 2015 en Jeugdwet gemeente Laarbeek 2018 |
| Jeugdgezondheidszorg | (wijzigings-) Wet op de jeugdzorg<br>Wet publieke gezondheid | Algemene subsidieverordening gemeente Laarbeek |
| Onderwijs | Wet op het primair onderwijs<br>Wet op het voortgezet onderwijs | Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Laarbeek 2016<br>Verordening leerlingenvervoer gemeente Laarbeek 2014 |

| ***Programma 6: Financiën en bedrijfsvoering*** | | |
|---|---|---|
| **Specifieke activiteit** | **Wetgeving extern** | **Regelgeving intern** |
| OZB | Gemeentewet<br>Wet waardering Onroerende Zaken<br>Algemene wet inzake rijksbelastingen<br>Invorderingswet 1990 | Verordening op de heffing en de invordering van onroerende-zaakbelastingen 2022 |
| Waardering onroerende zaken | Wet waardering Onroerende Zaken | |
| Financieel beleid | Grondwet<br>Burgerlijk wetboek<br>Gemeentewet<br>Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeente<br>Algemene wet bestuursrecht<br>Algemene wet inzake rijksbelastingen<br>Algemene staatssteunregels<br>Wet Markt en Overheid<br>Invorderingswet 1990<br>Wet waardering Onroerende Zaken | Financiële verordening gemeente Laarbeek 2019<br>Controleverordening gemeente Laarbeek 2011<br>Verordening onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid van de gemeente Laarbeek 2011<br>Budgetregeling gemeente Laarbeek 2020<br>Nota reserves en voorzieningen 2019<br>Nota investering afschrijving en waardering 2019<br>Reglement Auditcommissie gemeente Laarbeek 2022<br>Verordening op de gezamenlijke rekenkamercommissie Gemert-Bakel en Laarbeek |

| | | |
|---|---|---|
| | Wet op het BTW-compensatiefonds<br>Wet op de loonbelasting 1964<br>Wet op de omzetbelasting 1968<br>Wet modernisering vpb-plicht overheidsondernemingen | |
| Treasury | Wet financiering decentrale overheden<br>Wijzigingswet financiering decentrale overheden (verplicht schatkistbankieren) | Treasurystatuut Gemeente Laarbeek 2014 |
| Personeelsbeleid en arbeidsvoorwaarden | Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren<br>Ambtenarenwet 2017<br>Cao gemeenten<br>Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers<br>Regeling rechtspositie politieke ambtsdragers<br>Reisbesluit Binnenland<br>Reisregeling Binnenland<br>Sociale verzekeringswetten<br>Wet op de loonbelasting 1964 (inclusief werkkostenregeling)<br>Wet normering topinkomens<br>Uitvoeringsbesluit WNT | Collectieve Arbeidsvoorwaardenregeling en uitwerkovereenkomst Laarbeek<br>CAR/UWO<br>Verordening rechtspositie wethouders, raads- en commissieleden, gemeente Laarbeek 2019<br>Verordening alleenrecht schoonmaak gemeentelijke gebouwen Laarbeek<br>Verordening functioneringsgesprekken burgemeester Laarbeek 2012 |
| Inkopen en aanbesteding | Aanbestedingswet 2012<br>Wijzigingswet mededingingswet (beter bekend als Wet Markt en Overheid) | Inkoopbeleid gemeente Laarbeek 2017 |
| Informatiebeveiliging (security) | Aanpassingswet Algemene verordening gegevensbescherming<br>Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensbescherming | |

## Bijlage 2: Communicatie en periodiek overleg

Onderstaand is de overlegstructuur in een communicatiematrix vastgelegd voor het boekjaar 2019. Uit oogpunt van doelmatigheid heeft het de voorkeur zoveel mogelijk gesprekken te combineren. In het kader van het bestuurlijk overleg en de rapportage kunnen de volgende contacten tussen de accountant en het bestuur en management als regel van toepassing zijn.

| | **Aantal per jaar** | **Toelichting** |
|---|---|---|
| Audit-commissie | drie | Met de audit-commissie zal voorafgaand aan de controle een overleg plaatsvinden om te komen tot een afstemming inzake de nadere invulling van de controleopdracht (account is hierbij indien gewenst door de auditcommissie bij aanwezig)<br>De uitkomsten van de interim-controle worden in de vorm van de management letter met de audit-commissie besproken.<br>De bevindingen van de eindejaar controle zullen (op basis van het concept en definitief rapport van bevindingen) worden besproken in de audit-commissie. |
| Portefeuillehouder Financiën | twee | Bespreking bevindingen van de interim-controle en eindejaar controle. |
| Gemeentesecretaris/ Concerncontroller | Periodiek | De gemeentesecretaris en concerncontroller zijn voor de accountant belangrijke gesprekspartners binnen de gemeentelijke organisatie.<br>Bijeenkomsten: pre-audit gesprek, de bespreking van de bevindingen van interim-controle (op basis van de concept managementletter) en de eindejaar controle (o.a. basis van het concept rapport van bevindingen) als de evaluatie achteraf. |
| Afdelingen | PM | Binnen de afdelingen zal, in het kader van de controle, nader overleg van toepassing kunnen zijn met de afdelingshoofden, coördinatoren en verantwoordelijken voor de relevante primaire processen. |
| College van burgemeester en wethouders en gemeenteraad c.q. commissie Algemene Zaken | PM | Op verzoek zal de accountant verschijnen in de vergaderingen van college en gemeenteraad c.q. commissie Algemene Zaken. |

## Bijlage 3: Rapportage

De volgende standaard rapportagemomenten worden onderkend:

| Rapportage | Tijdstip | Inhoud | Gericht aan |
|---|---|---|---|
| Managementletter | Na afronding van de interim-controle (december van het lopende boekjaar) | Bevindingen in het kader van de administratieve organisatie en interne controle van de gemeente naar aanleiding van de interim-controle. Voortgang van eerdere bevindingen en aanbevelingen. Mogelijke risico's, verbeter- en aandachtspunten betreffende de processen en procedures (beheersingsstructuur), aandachtspunten voor de jaarrekening en eventuele relevante ontwikkelingen | College |
| Accountantsverslag | Na afronding van de controle van de jaarrekening.<br>(mei van het jaar na het te controleren boekjaar, t+1) | Wettelijk: De vraag of inrichting van het financieel beheer en van de financiële organisatie een getrouwe en rechtmatige verantwoording mogelijk maken. Daarnaast resterende fouten, onzekerheden of verbeteringen op het gebied van verslaglegging rekening houdend met afgesproken rapporteringstoleranties. Relatie tussen de controletolerantie als gevolg van controleverordening en de feitelijke bevindingen. | Raad/<br>afschrift college |
| Controleverklaring | Na afronding van de controle van de jaarrekening. | Het oordeel van de accountant over de mate waarin de gemeenterekening een getrouw beeld geeft i.o.m. verslaggevingsvoorschriften en voldoet aan de eisen van rechtmatigheid. | Raad/<br>afschrift college |